

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Ondřej Leba

Název práce: Antropologické aspekty české drag queen scény

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Tomáš Hirt, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem práce, jak jej autor deklaruje, je „popis kulturních aspektů komunity drag performerů v ČR.“ Svě až příliš obecně formulované zaměření autor dále rozvíjí formou otázek: „Jak ale tato komunita funguje uvnitř? Jak vzniká ono alterego? Co přesně ovlivňuje nestandardní chování performerů nacházejících se v roli svých altereg? Jak drag queen performeři reflektují genderové role? Jaký jev rámuje přechod z jedné role do druhé?“ Takto vyjádřené zarámování ovšem plně neodpovídá tomu, jakým způsobem je práce na úrovni teoretických východisek, metodologických postupů a interpretace koncipována, a sice v tom smyslu, že posuzovaná bakalářská práce svoji celkovou kvalitou dalece přesahuje očekávání, která vyplývají z formulace jejích cílů. Jedná se o relativně vynikající text, v němž autor pouze tupě „nepopisuje kulturní aspekty“, ale citlivě, emicky a vzhledem ke stupni svého studia pronikavě interpretuje data na základě vhodně zvoleného pojmového aparátu, nezaměřuje se na pouhé „fungování komunity,“ ale usiluje o porozumění identitárním transformacím, které v daném prostředí probíhají, atd. Největší slabinu Lebovy studie tak představuje paradoxně její anotace. Jako by autor prostě převzal to, co kdysi jako zadání vyplnil do studijního portálu, a nevšiml si, že se mu téma, resp. způsoby jeho uchopení, pěkně rozvinuly směrem k jiným epistemologickým základům.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Již jsem předeslal, že práci hodnotím jako „výbornou,“ a proto následující komentáře chápu nikoli jako výtky nebo pochvaly, ale spíše jako podněty pro její případné přepracování do publikovatelné podoby, což autor sám uvádí jako svůj další cíl.

Ačkoli se Ondřej Leba explicitně hlásí k tomu, že *drag* sleduje jako identitu a nikoli jako činnost, prakticky dělá pravý opak – sleduje performativní vyjádření procesu identitární transformace, a nikoli nějakou ustálenou identitu. V daném ohledu není překvapivé, že v části práce věnované interpretaci jednání aktérů, dominuje oproti pojmu identita pojem role, ke kterému autor zjevně utíká, když potřebuje zdůraznit situační rovinu jednání. Domnívám se, že termín identifikace by autorovi mohl pomoci překonat napětí mezi strukturou a událostí, se kterým především v teoretické části poněkud bojuje.

Co se týká vymezení analytických pojmů a jejich kontextualizace v příslušných teoretických rámcích, nemám dalších námitek, oceňuji způsob, jak autor představuje výzkumný terén, svoje postavení v jeho rámci, i postup tvorby dat. Rovněž oceňuji i pasáže, kde se Ondřej věnuje jazykovým aspektům sledovaného prostředí, ve své interpretaci různých názvů a „kódů“ jasně nechává vyniknout aktérsky vnímaným významům.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Formální úprava práce je bez problémová, drobná porušení stylistických, jazykových či gramatických pravidel se v textu vyskytují, ale v míře, která nepodlamuje dobrý dojem z autorova písemného vyjadřování. Ondřej má schopnost psát čtivě a jasně. Ve vztahu k různým akademickým uzancím je práce strukturována a formátována adekvátně, citační norma je dodržena, seznam literatury je obsáhlý a zahrnuje ve vztahu k oboru studia i tématu práce relevantní tituly. V příloze jsou většinou studiové fotografie jednotlivých performerů, což vhodně dokresluje pojednávanou látku.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Celkově se jedná o velmi zdařilou práci založenou jednak v řadě relevantních teoretických zdrojů, které jsou dobře představeny i analyticky využity, a jednak v důkladném a přesvědčivém terénním výzkumu v prostředí, ve kterém se autor dlouhodobě pohybuje nejenom jako výzkumník, ale i jako participant. Ovšem s úskalími, která tato dvojrole přináší se dokázal reflexivně vypořádat ke prospěchu výsledného textu. Zároveň bych rád ocenil i zřetelné autorovo odborné zaujetí tématem, jakož i angažovanou snahu o změnu veřejného vnímání drag queen performerů a LGBTQ+ prostředí. Z bakalářských prací, které jsem letos posuzoval či četl, se mi tato nejvýrazněji jeví jako oceněnihodná děkanskou pochvalou. Domnívám se, že je možné její přepracování do podoby odborného článku.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Na str. 13 bez dalšího uvádíte, že fenomén drag queens je některými odborníky považován za formu boje proti genderové nerovnosti, avšak jinými odborníky za formu jejího potvrzování. O jaká východiska se tato tvrzení opírají?

A na okraj: Neuvažoval jste, že byste se zúčastnil promoce v roli svého alterega?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

výborně

Datum: 31. 5. 2021

Podpis: Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie